

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ОЦІНКИ Й АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СКЛАДОВОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

©2021 ПІЛЬКО А. Д., ТРУХИМ Л. Р.

УДК 330.322:519.876.2

JEL: E17; E22; R15

Пілько А. Д., Трухим Л. Р. Перспективні напрями моделювання процесів оцінки й аналізу інвестиційної складової соціально-економічного розвитку регіону

Публікацію присвячено висвітленню результатів дослідження існуючої практики проведення оцінювання й аналізу показників, які визначають і характеризують інвестиційні процеси на регіональному рівні. Проведений аналіз існуючих методик оцінювання інвестиційного клімату регіону засвідчив, що досить часто в процесі дослідження не враховується ціла низка чинників, які, за інших однакових умов, можуть стати визначальними в процесі прийняття рішення про доцільність інвестування чи відмову від нього. Доведено, що величина й ефективність використання інвестиційного клімату окремих територіальних систем і цілих регіонів будуть залежати як від рівня інвестиційної привабливості та інвестиційної активності, так і від інвестиційного потенціалу та рівня забезпечення інвестиційної безпеки. Іншими словами, саме інвестиційний потенціал та інвестиційна безпека виступають передумовами та фундаментом для формування та практичної реалізації інвестиційної політики на загальнодержавному та місцевому рівнях. У результаті проведеного аналізу існуючих підходів до вирішення задачі оцінювання й аналізу основних параметрів і характеристик інвестиційної діяльності на регіональному рівні виявлено основні недоліки та слабкі сторони наявних на даний час напрацювань. Це дозволило окреслити перспективні напрями аналізу із застосуванням переваг і можливостей економіко-математичних методів і моделей. Практична реалізація перспективних напрямів аналізу із застосуванням відповідного економіко-математичного інструментарію робить можливим формування моделей оцінювання й аналізу інвестиційної складової соціально-економічного розвитку регіону, а також проектування сценаріїв регіонального соціо-еколого-економічного розвитку в коротко- та середньостроковій перспективі.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, регіон, інвестиційний клімат, інвестиційна безпека, моделювання.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-116-121>

Бібл.: 18.

Пілько Андрій Дмитрович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики, Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника (вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна)

E-mail: andriypilko@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4418-6877>

Трухим Лілія Романівна – бакалавр, менеджер, школа англійської мови Lemuel (вул. Маршала Малиновського, 19а, Київ, 04209, Україна)

E-mail: polletique@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1477-8035>

UDC 330.322:519.876.2

JEL: E17; E22; R15

Pilko A. D., Trukhym L. R. The Perspective Directions of Modeling the Processes of Estimation and Analysis of Investment Component of the Socio-Economic Development of Region

The publication is devoted to highlighting the results of the study of the existing practice of evaluating and analyzing the indicators that determine and characterize investment processes at the regional level. The carried out analysis of available methods of assessment of the investment climate of region showed that quite often in the process of research a number of factors are not taken into account, which, under other equal conditions, can become pivotal in the process of deciding whether to invest or abandon such an intention. It is proved that the size and efficiency of use of the investment climate of individual territorial systems and entire regions will depend both on the level of investment attractiveness and investment activity, as well as on investment potential and the level of investment security provided. In other words, precisely investment potential and investment security act as prerequisites and a basis for the formation and practical implementation of investment policy at both the national and the local levels. As a result of the carried out analysis of the extant approaches to solving the problem of evaluation and analysis of the main parameters and characteristics of investment activity at the regional level, the main shortcomings and weaknesses of the currently available developments are identified. This made possible to outline promising areas of analysis using the advantages and capabilities of economic and mathematical methods and models. A practical implementation of the perspective directions of analysis with the use of an appropriate economic and mathematical instrumentarium allows to form models for assessing and analyzing the investment component of the socio-economic development of region, as well as projecting scenarios for regional socio-ecological and economic development in the short and medium term.

Keywords: investment attractiveness, region, investment climate, investment security, modeling.

Bibl.: 18.

Pilko Andriy D. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economic Cybernetics, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (57 Shevchenko Str., Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine)

E-mail: andriypilko@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4418-6877>

Trukhym Liliia R. – Bachelor, Manager, English School Lemuel (19a Marshala Malynovskoho Str., Kyiv, 04209, Ukraine)

E-mail: polletique@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1477-8035>

Дослідження, спрямовані на розробку нових підходів до постановки та вирішення задач оцінювання й аналізу інвестиційної складової регіонального розвитку стали надзвичайно затребуваними в умовах системних трансформацій, які мають місце в країнах з малими відкритими економіками. Такий стан справ можна пояснити тим, що інвестиції потенційно визначають процеси економічного зростання, зростання соціальних стандартів та стан екології. В умовах наслідків коронакризи та вимушеного скорочення ділової активності інвестиції можуть стати одним із дієвих механізмів виходу із ситуації, що склалася, переходу на якісно новий рівень розвитку продуктивних сил і виробничих відносин.

У сучасних динамічних умовах інвестор потребує достовірної об'єктивної інформації про середовище та потенційні об'єкти інвестування в розрізі регіонів та видів економічної діяльності. Своєю чергою, органи місцевого самоврядування та населення відповідних територіальних систем зацікавлені в розвитку соціальної інфраструктури, збереженні довкілля та створенні нових робочих місць, а також у зростанні надходжень до місцевих бюджетів. Цілком природно та закономірно, що на часі є розробка нових науково-методичних підходів до оцінювання й аналізу показників і механізмів, які характеризують і визначають інвестиційні процеси в регіоні та його територіальних системах.

З урахуванням таких міркувань можна констатувати, що на даному етапі розвитку економіки затребуваними й актуальними будуть прикладні дослідження, спрямовані на аналіз та вдосконалення існуючих, а також розробку нових методик оцінювання, аналізу та прогнозування інвестиційної привабливості, інвестиційної активності, формування й оцінювання ефективності використання інвестиційного клімату та потенціалу, а також інвестиційної безпеки та її порогових рівнів.

У даній публікації автори мають за мету провести огляд основних підходів до оцінювання й аналізу ключових індикаторів, які визначають і пояснюють розвиток інвестиційних процесів у регіоні, визначити окремі слабкі сторони існуючих напрацювань та окреслити перспективні напрями використання економіко-математичних методів і моделей у вирішенні задач оцінювання й аналізу інвестиційної привабливості, інвестиційної активності, ефективності використання інвестиційного клімату та потенціалу, а також інвестиційної безпеки на регіональному рівні.

Різноманітним аспектам дослідження питань оцінювання, аналізу та прогнозування інвестиційної складової соціально-економічного розвитку приділяється значна увага в працях як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Значний внесок у дослідження питання інвестиційної привабливості, інвестиційного клімату та інвестиційного потенціалу держави та її регіонів було зроблено такими вченими, як: Влади-

мирська Н. [1], Гордієнко В. [2], Жук П. і Сірик З. [3], Морчагов І. [4], Куриков В. і Ташланова Ю. [5], Кубах Т. і Журавка О. [6], Давимука С. і Ключник Л. [7], Бандура Т. [8] та іншими. Застосуванню економіко-математичних і моделей для вирішення задач кількісного оцінювання, аналізу та прогнозування інвестиційної активності, інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату присвячено праці таких авторів, як Іщук С. і Кулініч Т. [9], Ходус В. [10]. Поряд із цим варто відмітити роботи Барановського О. та Мороза М. [11], Ткаленка С. [12], Мещерякова А. та Новікової Л. [13], Томаревої В. [14] та інших, присвячені висвітленню питань управління інвестиційною безпекою на регіональному та національному рівнях

Водночас необхідними є подальші наукові пошуки, спрямовані на розробку нових підходів до кількісного оцінювання, аналізу та прогнозування параметрів, що характеризують інвестиційну складову соціально-економічного розвитку з урахуванням сучасних реалій.

Проведений аналіз існуючих методик оцінювання інвестиційного клімату регіону засвідчив, що досить часто в процесі дослідження не враховується ціла низка чинників, які, за інших однакових умов, можуть стати визначальними в процесі прийняття рішення про доцільність інвестування чи відмову від нього. Зокрема, найчастіше інвестиційний клімат регіонів чи окремих територіальних систем у межах регіонів розглядається з точки зору абстрактного інвестора, який переслідує ціль безперешкодного та гарантованого отримання прибутку. Водночас, різні інвестори можуть переслідувати різні цілі, які в довготривалій перспективі можуть знаходитись і поза економічною площиною. Крім того, отримувач інвестицій та інвестор також досить часто можуть переслідувати різні цілі. Якщо отримувач інвестицій і його оточення (органи місцевого самоврядування та громадськість) намагаються вирішити комплекс соціально-економічних завдань, при цьому використавши якомога меншу кількість ресурсів, то інвестор, передусім, прагне забезпечити свої інвестиції, отримати очікувані прибутки та зберегти за собою місце на ринку на досить тривалий період і цим самим підвищити рівень своєї конкурентоспроможності.

Йдеться про те, що як формальні, так і неформальні інститути та механізми дотримання балансу інтересів, які також визначають інвестиційну складову соціально-економічного розвитку, а отже, і інвестиційний клімат, повинні бути прозорими, збалансованими і прийнятними для всіх учасників інвестиційного процесу. Крім того, потребують свого належного науково-методичного вирішення задачі кількісної оцінки та прогнозування впливу інвестицій на розвиток людського капіталу, економічну, соціальну та екологічну складові розвитку регіонів і територіальних систем у межах окремо взятого регіону. Більше того,

затребуваними та своєчасними будуть нові методики проведення комплексної оцінки ефективності використання залучених інвестицій і впливу сприятливих умов інвестиційного клімату на регіональний соціо-еколого-економічний розвиток.

Проведений аналіз численних літературних джерел, присвячених проблематиці інвестиційної складової соціально-економічного розвитку, дав підстави сформулювати перелік понять, які в той чи інший спосіб є дотичними до питань залучення інвестицій. Такими поняттями будуть «інвестиційна привабливість», «інвестиційна безпека», «інвестиційний клімат», «інвестиційний потенціал», «ефективність використання інвестиційного клімату», «інвестиційні ризики», «інвестиційна безпека».

Беручи до уваги результати проведеного аналізу існуючих підходів до трактування ключових понять, які визначають основні параметри розвитку інвестиційної діяльності в регіоні [15], під *інвестиційним кліматом* будемо розуміти узагальнюючу характеристику сукупності внутрішніх і зовнішніх чинників, що визначають доцільність і привабливість інвестування у відповідні об'єкти економіки та соціальної сфери [15, с. 148].

Показники економічного та соціального розвитку територіальних систем в межах регіону, а також цілих регіонів значною мірою будуть залежати від ефективності використання наявних можливостей для залучення інвестицій, тобто інвестиційної привабливості, інвестиційної активності та інвестиційного клімату як на місцевому, так і на загальнодержавному рівні.

Параметри інвестиційного клімату – як окремих територіальних систем регіону так і цілого регіону – визначаються показниками інвестиційної привабливості територіальних систем (регіону) з такими характеристиками, як інвестиційний потенціал, регіональні інвестиційні ризики та показники інвестиційної активності. Інвестиційну привабливість регіону характеризують можливості, засоби, умови й обмеження, які у своїй взаємозалежності та взаємозв'язку визначають обсяги й інтенсивність залучення іноземних і внутрішніх інвестицій у капітал суб'єктів регіональної соціально-економічної системи. У працях [5; 16; 17] сформовано перелік показників, які визначають рівень привабливості територіальних систем регіону для потенційних інвесторів. Інвестиційну активність у регіоні, як також зазначається в цих працях, найкращим чином характеризуватимуть показники обсягів капітальних та іноземних інвестицій на душу населення.

Існуючі на сьогоднішній день методики оцінювання й аналізу рівня інвестиційного клімату територіальних систем, а також оцінки й аналізу ефективності використання інвестиційного клімату на основі економіко-математичних моделей є недостатніми та потребують подальшої розробки. Так, у багатьох

методиках застосовуються експертні оцінки для визначення ступеня впливу того чи іншого фактора на інвестиційний клімат, або ж для оцінки стану фактора на момент проведення аналізу, що значно знижує об'єктивність результату.

До найвагоміших *недоліків*, які вдалося відмітити в існуючих розробках, можна віднести:

- ✦ суб'єктивний характер відбору індикаторів, що характеризують і визначають розвиток інвестиційних процесів у регіоні та його територіальних системах, а також вагових коефіцієнтів окремих показників у структурі узагальнюючих;
- ✦ недостатній рівень обґрунтованості формування масиву факторів, які впливають на рівень інвестиційної привабливості, інвестиційної активності, а отже, і на ефективність використання інвестиційного клімату;
- ✦ переважна більшість існуючих підходів націлена на формування кількісної оцінки інтегральних показників інвестиційної привабливості, інвестиційної активності, інвестиційного клімату та інвестиційного потенціалу на загальнодержавному, регіональному рівні та на рівні територіальних систем регіону без урахування привабливості окремих видів економічної діяльності в окремо взятих державах, регіонах і територіальних системах у межах регіонів. Іншими словами, існуючі підходи переважно дозволяють визначити лише або регіональні (територіальні) особливості інвестиційної складової соціально-економічного розвитку, або ж специфіку інвестування в окремі види економічної діяльності;
- ✦ в існуючих методиках, як правило, не враховується широкий спектр взаємозв'язків між індивідуальними та узагальнюючими показниками інвестиційної діяльності, інвестиційного клімату, ефективності його використання та показниками соціо-еколого-економічного розвитку аналізованої територіальної системи чи регіону;
- ✦ якщо ж такі взаємозв'язки і враховуються, то вони описуються на концептуальному рівні без урахування лагових ефектів зміни економічних умов;
- ✦ показники інвестиційної активності досліджуються без прив'язки до аналізу показників інвестиційної, економічної, соціальної, екологічної та національної безпеки в плані визначення максимальних порогових значень залучених інвестицій з урахуванням країни або транснаціональної компанії походження інвестицій та їх кінцевих бенефіціарів.

Як показують дослідження, зокрема [4; 17], величина й ефективність використання інвестиційного клімату окремих територіальних систем і цілих регіо-

нів залежать як від рівня інвестиційної привабливості та інвестиційної активності, так і від інвестиційного потенціалу та рівня забезпечення інвестиційної безпеки. Іншими словами, саме інвестиційний потенціал та інвестиційна безпека виступають передумовами та фундаментом для формування та практичної реалізації інвестиційної політики на загальнодержавному та місцевому рівнях.

Беручи до уваги результати, отримані авторами [12; 15; 17], під інвестиційним потенціалом регіону будемо розуміти сукупні можливості соціо-еколого-економічної системи регіону (які склались історично) забезпечувати розвиток його інвестиційного клімату в цілях і масштабах, визначених інвестиційною й економічною політикою на регіональному та загальнодержавному рівнях.

Як зазначають у своїй праці Закревська А. і Заїнчковський А., «інвестиційна безпека є сукупністю нормативно-правових, соціальних і екологічних умов, що визначають тип і динаміку відтворювального процесу і забезпечують надійність відшкодування та ефективність використання вкладеного капіталу» [18, с. 29].

Зважаючи на існуючі численні підходи до трактування поняття «інвестиційна безпека», слід відмітити, що в даному дослідженні під інвестиційною безпекою будемо розуміти такий стан інвестиційної сфери, за якого економіка буде здатна зберігати та підтримувати рівень інвестиційних ресурсів в умовах дії внутрішніх і зовнішніх загроз, який є необхідним для забезпечення сталого розвитку та соціально-економічної стабільності країни, зростання конкурентоспроможності національної економіки та добробуту населення.

Відповідно, інвестиційну безпеку регіону буде визначати такий рівень інвестування регіональної економіки, соціальної та природоохоронної сфер, що забезпечить розширене відтворення, технологічне переозброєння, а також прийнятні значення показників соціо-еколого-економічного розвитку.

Напрацювання в галузі розробки методики визначення рівня інвестиційної безпеки територіальних систем, а також стратегій забезпечення та управління інвестиційною безпекою на основі економіко-математичних моделей є недостатніми і потребують подальшого вдосконалення.

Серед *недоліків* наявних розробок можна виділити:

- ✦ відсутність реально доступної на регіональному рівні статистичної інформації, необхідної для практичної реалізації таких методик;
- ✦ відсутність загальновизнаного підходу до вибору методів формалізації та побудови моделей управління інвестиційною безпекою територіальних систем;
- ✦ наявні методики вкрай рідко передбачають можливість проведення комплексного оці-

нювання рівня інвестиційної безпеки за допомогою кількісних методів і без застосування експертних оцінок;

- ✦ у переважній більшості існуючих методик, як правило, розглядаються виключно економічні та зрідка – окремі соціальні показники, які визначають рівень інвестиційної безпеки. Водночас, відсутніми залишаються показники, які характеризують екологічну складову регіонального розвитку.

На нашу думку, перспективними напрямками застосування економіко-математичних методів і моделей в процесі оцінювання, аналізу та прогнозування інвестиційної складової соціально-економічного розвитку регіону та територіальних систем у його складі є такі.

1. *Урахування значно ширшого спектра показників у процесі оцінювання й аналізу інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату територіальних систем регіону і цілих регіонів.* Набір показників, які доцільно включити до аналізу, можна сформулювати за допомогою можливостей кореляційно-регресійного аналізу та прикладного економетричного інструментарію. Йдеться про використання, передусім, більшої кількості показників соціальної сфери, наприклад показника соціального напруження, визначеного за однією з відомих методик.

2. *Постановка та експериментальне вирішення задачі формування інвестиційних пріоритетів у територіальних системах регіону з урахуванням попередньо визначених показників інвестиційної привабливості самої територіальної системи (регіону), а також інвестиційної привабливості окремих видів економічної діяльності за допомогою моделей лонгitudних даних та оптимізаційних моделей.*

3. *Урахування лагових ефектів зміни економічних умов, тобто оцінка лагового впливу ключових чинників інвестиційної привабливості на показники інвестиційної активності й ефективність використання інвестиційного клімату за допомогою динамічних економетричних моделей і систем одночасних структурних рівнянь.*

4. *Виявлення структури та напрямку зв'язків між показниками інвестиційної діяльності та показниками інвестиційної привабливості, ефективності використання інвестиційного клімату, інвестиційної безпеки, соціальної напруженості та соціальної безпеки.*

5. *Кількісне обґрунтування без застосування експертних оцінок і стереотипів перспективних напрямів інвестування в окремо взятих територіальних системах регіону.*

6. *Обґрунтування величини максимально можливих обсягів іноземних інвестицій в економіку регіону (держави), в окремі види економічної діяльності (інфраструктурні активи) з урахуванням країни походження інвестицій і фактичного кінцевого бенефіціара від здійснення інвестиційної діяльності.*

7. Розробка моделей оцінки впливу інвестиційної діяльності (залучення інвестицій в економічну, соціальну та природоохоронну сферу) на показники економічної, соціальної й екологічної безпеки регіону тощо.

ВИСНОВКИ

Одним із першочергових завдань як органів центральної влади, так і місцевого самоврядування є формування сприятливого інвестиційного клімату та максимально ефективного використання інвестиційного потенціалу як на загальнонаціональному рівні, так і в розрізі регіонів та їх територіальних систем. Належне вирішення таких завдань буде можливим лише за умови застосування системного підходу та комплексного розгляду проблематики формування та використання інвестиційного клімату в контексті забезпечення економічної, соціальної й екологічної складових регіонального розвитку.

Проведений аналіз існуючих підходів до постановки та вирішення задач оцінювання й аналізу інвестиційної складової соціально-економічного розвитку дозволив виявити низку можливих недоліків і слабких сторін в існуючих напрацюваннях. Аналіз процесів, які визначають інвестиційний клімат, ефективність його використання, а також інвестиційну безпеку, дозволив сформулювати перелік перспективних напрямів застосування економіко-математичних методів і моделей для вирішення задач управління інвестиційною складовою регіонального розвитку з урахуванням цілей забезпечення прийнятного рівня економічної, соціальної й екологічної безпеки. Застосування запропонованих методів та моделей потенційно може дозволити уникнути суб'єктивних моментів у процесі проведення оцінювання й аналізу інвестиційної складової регіонального розвитку. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Владимирська Н. І. Особливості міжнародного інвестування в економіку України. *Економічні інновації*. 2019. Т. 21. Вип. 3. С. 26–36.
2. Гордієнко В. Інвестиційний потенціал регіону як економічна категорія. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2014. Вип. 7. Ч. 4. С. 67–70. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_07/183.pdf
3. Жук П. В., Сірик З. О. Інвестиційний потенціал територіальних громад: суть поняття та питання управління. *Регіональна економіка*. 2017. № 2. С. 16–22. URL: http://re.gov.ua/re201702/re201702_016_ZhukPV,SirykZO.pdf
4. Морчагов І. В. Потенціал використання інвестиційної ємності регіону. *Проблеми економіки*. 2018. № 4. С. 105–111. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-105-111>
5. Куриков В. М., Ташланова Ю. В. Методология оценки инвестиционной привлекательности региона. *Вестник Алтайской академии экономики и права*. 2019. № 5. Ч. 1. С. 99–103. URL: <http://vaael.ru/ru/article/view?id=467>

6. Кубах Т. Г., Журавка О. С. Політика України в розбудові вітчизняного інвестиційного клімату. *Проблеми економіки*. 2020. № 4. С. 48–57. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-4-48-57>
7. Давимука С. А., Ключник Л. В. Активи домашніх господарств у формуванні інвестиційного потенціалу України в умовах соціально-економічної нестабільності. *Регіональна економіка*. 2020. № 2. С. 85–93. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-2-7>
8. Бандура Т. І. Дослідження інвестиційного потенціалу Карпатського регіону (в інституційному секторі домогосподарств). *Регіональна економіка*. 2019. № 3. С. 124–133. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2019-3-13>
9. Іщук С. О., Кулініч Т. В. Оцінювання інвестиційної привабливості регіону: методичний аспект. *Регіональна економіка*. 2010. № 3. С. 71–78.
10. Ходус В. В. Оценка инвестиционного климата региона по методике RAP. *Научно-технические ведомости СПбГПУ*. 2010. № 5. С. 47–51.
11. Барановський О. І., Мороз М. О. Інвестиційна складова фінансової безпеки. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2017. Вип. 1. С. 46–59.
12. Ткаленко С. І. Інвестиційна безпека: теорія, методологія, практика : монографія. Чернівці : ЧНТУ, 2018. 286 с. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/32110/mon_Tkalenko.pdf?sequence=1
13. Мещеряков А. А., Новікова Л. Ф. Інвестиційна безпека держави. *Вісник Академії митної служби України. Серія «Економіка»*. 2013. № 2. С. 23–29. URL: http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2013/2_50_2013/5.pdf
14. Томарева В. В. Параметри та шляхи забезпечення інвестиційної безпеки національної економіки на регіональному рівні. *Держава та регіони. Серія «Економіка та підприємництво»*. 2011. № 3. С. 253–257.
15. Пілько А. Д., Кіс В. В. Інвестиційний клімат та інвестиційний потенціал регіону як об'єкти моделювання. *Бізнес Інформ*. 2015. № 9. С. 146–152. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2015-9_0-pages-146_152.pdf
16. Пілько А. Д., Кіс В. В. Постановка та вирішення задачі оцінки й аналізу інвестиційної складової безпеки розвитку регіону. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 300–306. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2016-3_0-pages-300_306.pdf
17. Пілько А. Д., Грабовецька Г. Д. Модель оцінки інвестиційного потенціалу регіону. *Проблеми економіки*. 2017. № 4. С. 219–224. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2017-4_0-pages-219_224.pdf
18. Закревська Л. М., Заїнчковський А. О. Інвестиційна безпека як складова економічної безпеки. *Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки»*. 2016. № 2. С. 28–34. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/24529/1/66.pdf>

REFERENCES

- Bandura, T. I. "Doslidzhennia investytsiinoho potentsialu Karpatskoho rehionu (v instytutitsiinomu sektori domogospodarstv)" [Research of Investment Capacity of Carpathian Region (In Institutional Sector of House-

- holds]. *Rehionalna ekonomika*, no. 3 (2019): 124-133. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2019-3-13>
- Baranovskiy, O. I., and Moroz, M. O. "Investytsiina skladova finansovoi bezpeky" [Investment Components of Financial Security]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, no. 1 (2017): 46-59.
- Davymuka, S. A., and Kliuchnyk, L. V. "Aktyvy domashnikh gospodarstv u formuvanni investytsiinoho potentsialu Ukrainy v umovakh sotsialno-ekonomichnoi nestabilnosti" [Assets of Households in the Formation of Investment Potential of Ukraine in Conditions of Socio-Economic Instability]. *Rehionalna ekonomika*, no. 2 (2020): 85-93. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2020-2-7>
- Hordiienko, V. "Investytsiinyi potentsial rehionu yak ekonomichna katehoriia" [Investment Potential of the Region as an Economic Category]. *Naukovyi visnyk Khergonskoho derzhavnogo universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, iss. 7, part 4 (2014): 67-70. http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_07/183.pdf
- Ishchuk, S. O., and Kulinich, T. V. "Otsiniuvannia investytsiinoi pryvablyvosti rehionu: metodychnyi aspekt" [Estimation of Regional Investment Attractiveness: Methodical Aspect]. *Rehionalna ekonomika*, no. 3 (2010): 71-78.
- Khodus, V. V. "Otsenka investitsionnogo klimata regiona po metodike RAP" [Assessment of the Investment Climate in the Region Using the RAP Method]. *Nauchno-tekhnycheskiye vedomosti SPbGPU*, no. 5 (2010): 47-51.
- Kubakh, T. H., and Zhuravka, O. S. "Polityka Ukrainy v rozbudovi vitchyznianoho investytsiinoho klimatu" [Ukraine's Policy in Developing the Domestic Investment Climate]. *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2020): 48-57. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-4-48-57>
- Kurikov, V. M., and Tashlanova, Yu. V. "Metodologiya otsenki investitsionnoy privlekatelnosti regiona" [Methodology for Assessing the Investment Attractiveness of the Region]. *Vestnik Altayskoy akademii ekonomiki i prava*, no. 5, part 1 (2019): 99-103. <http://vvael.ru/ru/article/view?id=467>
- Meshcheriakov, A. A., and Novikova, L. F. "Investytsiina bezpeka derzhavy" [Investment Security of the State]. *Visnyk Akademii mytnoi sluzhby Ukrainy. Seriya «Ekonomika»*, no. 2 (2013): 23-29. http://scientificview.umsf.in.ua/archive/2013/2_50_2013/5.pdf
- Morchahov, I. V. "Potentsial vykorystannia investytsiinoi yemnosti rehionu" [Potential of Using the Investment Capacity of a Region]. *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2018): 105-111. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2018-4-105-111>
- Piiko, A. D., and Hrabovetska, H. D. "Model otsinky investytsiinoho potentsialu rehionu" [A Model for Assessing the Investment Potential of a Region]. *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2017): 219-224. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2017-4_0-pages-219_224.pdf
- Piiko, A. D., and Kis, V. V. "Investytsiinyi klimat ta investytsiinyi potentsial rehionu yak obiekty modeliuvannia" [Investment Climate and Investment Potential of Region as Objects for Modeling]. *Biznes Inform*, no. 9 (2015): 146-152. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2015-9_0-pages-146_152.pdf
- Piiko, A. D., and Kis, V. V. "Postanovka ta vyreshennia zadachi otsinky i analizu investytsiinoi skladovoi bezpeky rozvytku rehionu" [Statement and Solution of the Problem of Evaluating and Analyzing the Investment Component of the Region's Development Security]. *Problemy ekonomiky*, no. 3 (2016): 300-306. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2016-3_0-pages-300_306.pdf
- Tkalenko, S. I. "Investytsiina bezpeka: teoriia, metodolohiia, praktyka" [Investment Security: Theory, Methodology, Practice]. Chernihiv: ChNTU, 2018. https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/32110/mon_Tkalenko.pdf?sequence=1
- Tomarieva, V. V. "Parametry ta shliakhy zabezpechennia investytsiinoi bezpeky natsionalnoi ekonomiky na rehionalnomu rivni" [Parameters and Ways to Ensure Investment Security of the National Economy at the Regional Level]. *Derzhava ta rehiony. Seriya «Ekonomika ta pidpriemnytstvo»*, no. 3 (2011): 253-257.
- Vladymyrska, N. I. "Osoblyvosti mizhnarodnogo investuvannia v ekonomiku Ukrainy" [Features of International Investment in the Economy of Ukraine]. *Ekonomichni innovatsii*, vol. 21, no. 3 (2019): 26-36.
- Zakrevska, L. M., and Zainchkovskiy, A. O. "Investytsiina bezpeka yak skladova ekonomichnoi bezpeky" [Investment Security as a Part of Economic Security]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky»*, no. 2 (2016): 28-34. <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/24529/1/66.pdf>
- Zhuk, P. V., and Siryk, Z. O. "Investytsiinyi potentsial terytorialnykh hromad: sut poniattia ta pytannia upravlinnia" [Investment Capacity of Territorial Communities: Nature of the Concept and Management Issues]. *Rehionalna ekonomika*, no. 2 (2017): 16-22. http://re.gov.ua/re201702/re201702_016_ZhukPV,SirykZO.pdf